

BIBLICKÉ STRETNUTIE VII

Manželstvo a panenstvo

1Kor 7,1-40

Modlitba

Nebeský Otče, s vierou berieme do rúk Sväté písmo. Veríme, že obsahuje slová, ktoré majú byť svetlom na životnej ceste. Bože, Duch Svätý, ty si vnukol svätopiscom, čo majú napísať; prosíme ťa, pomáhaj nám pochopiť všetky tieto slová a daj nám silu podľa nich žiť.

Pane Ježišu, dvom emauzským učeníkom horelo srdce, keď si im vysvetľoval Písmo. Rozohrej aj naše srdcia láskou k tebe, keď budeme čítať Sväté písmo, a daj, nech ťa stále hlbšie poznávame. Svätí Cyril a Metod, vy ste prví preložili Sväté písmo do reči našich predkov. Vyproste nám lásku k Svätému písmu a odhodlanosť stvárať podľa neho celý náš život.

Prvý List Korint'anom

Autorom prvého listu Korint'anom je apoštol Pavol a napísal ho roku 56/57 počas svojho pobytu v Efeze. Adresuje ho kresťanskému spoločenstvu v Korinte, ktoré vzniklo v rokoch 50/51-52 vďaka Pavlovmu apoštolskému pôsobeniu a ohlasovaniu evanjelia počas jeho druhej misionárskej cesty. V spoločenstve boli kresťania židovského i pohanského pôvodu.

Pavlove kontakty s kresťanmi v Korinte boli veľmi osobné a intenzívne. Svedčí o tom aj jeho návšteva počas tretej misionárskej cesty, ale najmä ich rozsiahla vzájomná korešpondencia. V NZ sa zachovali dva Pavlove listy Korint'anom a svojou dĺžkou sú spolu najrozsiahlejšími Pavlovými spismi s jedným mestom. Okrem týchto dvoch listov však Pavol napísal do Korintu aspoň ďalšie dva listy, ktoré sa však nezachovali (no niektorí vedci zistili náznaky až siedmich listov – vrátane kanonických). Takisto Korint'ania viac krát písali Pavlovi (1Kor 7,1 „o tom čo ste napísali“), alebo mohol mať Pavol správy o živote kresťanov v tomto meste napr. aj z ústnych zdrojov (1Kor 1,11 „z domu Chloe mi o vás oznámili“).

Mesto Korint

Mesto Korint bolo jedno z najdôležitejších hospodárskych centier Rímskej ríše. Bolo situované na dôležitej obchodnej ceste a malo prístup k dvom moriam s dvoma prístavmi. Obyvatelia mesta patrili k rôznym sociálnym skupinám a pochádzali z mnohých národov z viacerých častí Rímskej ríše. To všetko, spolu s archeologickými dokladmi a svedectvami starovekých autorov svedčí o značnej ekonomickej prosperite mesta, ale aj o sociálnych rozdieloch a zníženom stupni morálnej citlivosti. Tieto všetky problémy sa odzrkadľujú aj medzi kresťanmi, ako sa to dá vidieť aj v Pavlových listoch. Pavol viac krát reaguje na naliehavé teologické, sociálne a morálne otázky kresťanov v Korinte (napr. súperiace skupiny pod vedením rôznych vedúcich osôb, problémy so sexualitou, manželské otázky, liturgia a sociálna zaangažovanosť, úlohy v Cirkvi) a ponúka riešenia podnetné aj pre dnešné kresťanstvo, neraz zmietané problémami.

Text

1 Kor 7,1-40 *O tom, čo ste písali: Dobré je, keď sa muž nedotýka ženy. ² Ale vzhľadom na nebezpečenstvo smilstva nech má každý svoju ženu a každá nech má svojho muža. ³ Muž nech plní povinnosť voči manželke a podobne aj manželka voči mužovi. ⁴ Žena nemá moc nad svojím telom, ale muž; podobne ani muž nemá moc nad svojím telom, ale žena. ⁵ Neodopierajte si jeden druhému, iba ak na čas so vzájomným súhlasom, aby ste sa mohli venovať modlitbe, a opäť buďte spolu, aby vás satan nepokúšal pre vašu nezdržanlivosť. ⁶ No toto hovorím ako dovoľenie, nie ako*

príkaz.⁷ Chcel by som, aby boli všetci ľudia tak, ako som ja; lenže každý má svoj vlastný dar od Boha: jeden tak, druhý inak.⁸ Slobodným a vdovám hovorím: Dobre je pre nich, ak zostanú tak, ako ja.⁹ Ale ak sa nevedia zdržať, nech vstúpia do manželstva. Lebo je lepšie vstúpiť do manželstva ako horieť.

¹⁰ Tým, čo uzavreli manželstvo, prikazujem, ani nie ja, ale Pán, aby manželka neodchádzala od muža¹¹ - a ak by odišla, nech ostane nevydatá, alebo nech sa zmieri so svojím mužom - a muž nech neprepúšťa manželku.

¹² Ostatným hovorím ja, nie Pán: Ak má niektorý brat neveriacu ženu a ona chce s ním bývať, nech ju neprepúšťa.¹³ A ak má niektorá žena neveriaceho muža a on chce s ňou bývať, nech muža neopúšťa.¹⁴ Lebo neveriaci muž sa posväčuje v žene a neveriaca žena sa posväčuje v bratovi. Inak by boli vaše deti nečisté; ale teraz sú sväté.¹⁵ No ak neveriaci chce odísť, nech odíde. V takomto prípade nie sú brat alebo sestra otrocky viazaní; veď Boh nás povolal žiť v pokoji.¹⁶ Vari vieš, žena, či zachrániš muža? Alebo vieš, muž, či zachrániš ženu?

¹⁷ Len nech každý žije tak, ako mu určil Pán, každý, ako ho Boh povolal. Takto učím vo všetkých cirkvách.¹⁸ Bol niekto povolaný ako obrezaný? Nech sa nevracia k neobriezke. Bol niekto povolaný ako neobrezaný? Nech sa nedáva obrezať.¹⁹ Obriezka nie je nič a neobriezka tiež nie je nič, ale zachovávanie Božích prikázaní.²⁰ Nech každý zostane v tom stave, v ktorom bol povolaný.²¹ Bol si povolaný ako otrok? Nerob si z toho starosti. Ale ak by si sa aj mohol stať slobodným, radšej to využij.²² Lebo kto je povolaný v Pánovi ako otrok, je Pánov oslobodenec. Podobne kto je povolaný ako slobodný, je Kristov služobník.²³ Draho ste boli kúpení. Nestaňte sa otrokmi ľudí!²⁴ Bratia, nech každý zostane pred Bohom v tom, v čom bol povolaný.

²⁵ O pannách nemám Pánov príkaz, ale dávam radu ako taký, ktorý dosiahol milosrdenstvo u Pána, aby som bol verný.²⁶ Myslím teda, že je to dobré - pre terajšie ťažkosti -, že je dobre, keď človek ostane tak, ako je.²⁷ Si viazaný k žene? Nevyhľadávaj rozluku. Si bez ženy? Nehľadaj si ženu.²⁸ Ale ak sa oženíš, nezahrešíš. A ak sa panna vydá, nezahreší. Ale takíto budú mať telesné trápenia a toho vás chcem ušetriť.²⁹ A tak, bratia, hovorím, čas je krátky, aby napokon aj tí, čo majú ženy, boli, akoby ich nemali;³⁰ tí, čo plačú, akoby neplakali; tí, čo sa radujú, akoby sa neradovali; tí, čo kupujú, akoby nič nevlastnili;³¹ a tí, čo užívajú tento svet, akoby ho neužívali, lebo tvárnosť tohoto sveta sa pomíňa.³² Chcem, aby ste vy boli bez starostí. Kto je bez ženy, stará sa o Pánove veci, ako sa páčiť Pánovi.³³ Ale ženatý sa stará o svetské veci, ako sa páčiť manželke,³⁴ a je rozdelený. Aj nevydatá žena a panna rozmýšľajú o Pánových veciach, aby boli sväté telom i duchom. Ale vydatá myslí na svetské veci, ako sa páčiť mužovi.³⁵ No toto hovorím na váš prospech, nie aby som na vás hodil slučku, ale aby ste sa čestne a nerušene pripútali k Pánovi.

³⁶ Ak si niekto myslí, že je potupou pre jeho pannu, ak prekročí vek a má sa tak stať, nech urobí, čo chce; nehreší. Nech sa vezmú.³⁷ Ale kto sa pevne v srdci rozhodol a nebol donútený, ale je pánom svojej vôle a zaumienil si v srdci zachovať svoju pannu, dobre robí.³⁸ Teda aj ten, kto vydáva svoju pannu, dobre robí, ale kto nevydáva, robí lepšie.

³⁹ Žena je viazaná, dokiaľ jej muž žije. Keď jej muž zomrie, je slobodná, môže sa vydať, za koho chce, ale iba v Pánovi.⁴⁰ Bude však blaženejšia, ak ostane tak podľa mojej rady. A myslím si, že aj ja mám Božieho Ducha.

Pozadie

Tento text je Pavlovou odpoveďou na otázky Korint'anov o manželstve: žijúc v pohanskom prostredí a čeliac nízkej morálke okolitého sveta, niektorí Korint'ania mali odmietavý postoj k manželstvu a predovšetkým k jeho sexuálnej stránke. To v niektorých prípadoch viedlo k úplnému odmietaniu manželstva a k názoru, že kresťania majú ostať slobodní.

Pavol sa vo svojej odpovedi zaoberá zároveň manželstvom i panenstvom: obe pokladá za Božie povolanie.

Štruktúra

Celý text možno rozdeliť na viacero častí, kde sú ponúknuté riešenia rôznych aspektov tohto problému.

- Manželstvo (1-9)
- Nerozlučnosť manželstva (10-11)
- Pavlovské privilegium (12-16)
- Zostať vo svojom povolaní (17-24)
- Dar panenstva (25-35)
- Pre nerozhodných (36-38)
- Vdovám (39-40)

Manželstvo (1-9)

O tom, čo ste písali: Dobre je, keď sa muž nedotýka ženy. ² Ale vzhľadom na nebezpečenstvo smilstva nech má každý svoju ženu a každá nech má svojho muža. ³ Muž nech plní povinnosť voči manželke a podobne aj manželka voči mužovi. ⁴ Žena nemá moc nad svojím telom, ale muž; podobne ani muž nemá moc nad svojím telom, ale žena. ⁵ Neodopierajte si jeden druhému, iba ak na čas so vzájomným súhlasom, aby ste sa mohli venovať modlitbe, a opäť buďte spolu, aby vás satan nepokúšal pre vašu nezdržanlivosť. ⁶ No toto hovorím ako dovolenie, nie ako príkaz. ⁷ Chcel by som, aby boli všetci ľudia tak, ako som ja; lenže každý má svoj vlastný dar od Boha: jeden tak, druhý inak. ⁸ Slobodným a vdovám hovorím: Dobre je pre nich, ak zostanú tak, ako ja. ⁹ Ale ak sa nevedia zdržať, nech vstúpia do manželstva. Lebo je lepšie vstúpiť do manželstva ako horieť.

Tieto slová sú odpoveďou na názor, ktorý sa vyskytol v Korinte, že celibát je jediný možný a dobrý životný stav pre kresťanov. V tom bolo implicitne zahrnuté aj odmietanie manželstva ako niečoho nezlučiteľného s kresťanstvom. Pavol vo svojej odpovedi vraví, že celibát je vo všeobecnosti na vyššej úrovni ako manželstvo, ale aj manželstvo je dobré a sväté pre tých, ktorí sú do neho povolaní. Neponúka sa tu systematickú náuku o manželstve ustanovenom Bohom a Kristom povýšenom na sviatosť, ale iba odpovede na niektoré konkrétne názory (v. 1 „*O tom, čo ste písali: Dobre je, keď sa muž nedotýka ženy*“), ktoré súviseli s negatívnym postojom k sexualite.

V tomto kontexte možno spomenúť aj Jána Chryzostoma, ktorý vraví: „Kto zavrhuje manželstvo, uberá slávu aj panenstvu. A kto chváli manželstvo, robí panenstvo krajším a prítlačlivejším. Ak sa čosi zdá dobrým iba v porovnaní s niečím zlým, nie je to hodnotné. Ale ak je to väčšie ako to, čo všetci pokladajú za dobré, potom to dosahuje najväčšiu hodnotu“. Rozhodnutie zrieknuť sa manželstva má význam iba v porovnaní s manželstvom ako niečím hodnotným.

Pavol bol veľmi často obviňovaný, že vo svojich listoch a náuke znevažuje ženy a uprednostňuje mužov. Práve tento text nám ukazuje pravý opak, keď v troch výpovediach sú zdôraznené rovnaké práva i povinnosti pre muža i pre ženu: „nech má každý svoju ženu a každá nech má svojho muža“ (v. 2); „Muž nech plní povinnosť voči manželke a podobne aj manželka voči

mužovi“ (v. 3); „Žena nemá moc nad svojím telom, ale muž; podobne ani muž nemá moc nad svojím telom, ale žena“ (v. 4). Všetky tri verše opakujú tú istú výpoveď pre muža i pre ženu.

Tento text takisto hovorí o intímnom živote manželov: patrí do manželstva a je jeho dôležitou súčasťou. Jeho cieľom, ako aj cieľom celého manželstva však nie je dosiahnuť maximálne šťastie a pôžitok pre seba, ale robiť šťastným partnera (v. 4). Zriekanie sa intímneho života má takisto svoj význam a hodnotu pre manželov (v. 5). Má to však vždy byť výsledok vzájomnej dohody, keď obaja manželia jasne chápu cieľ a hodnotu tohto zrieknutia (napr. cez pôstne obdobie).

Pavol tu vyslovuje túžbu, aby všetci boli tak „ako on“ (v. 7). Zo širšieho kontextu a iných miest v Písme vieme, že Pavol bol slobodný („Nemáme právo brať so sebou ženu, sestru, tak ako ostatní apoštoli a Pánovi bratia i Kéfas?!“ (1Kor 9,5). Tento svoj životný stav predstavuje ako zvláštny dar od Boha (v. 7). Kto však tento dar nemá, je lepšie aby žil v manželstve, lebo ináč by nebol spokojný (v. 9).

Nerozlučnosť manželstva (10-11)

¹⁰ Tým, čo uzavreli manželstvo, prikazujem, ani nie ja, ale Pán, aby manželka neodchádzala od muža ¹¹ - a ak by odišla, nech ostane nevydatá, alebo nech sa zmieri so svojím mužom - a muž nech neprepúšťa manželku.

Na rozdiel od predchádzajúcej state, kde Pavol prezentoval svoj vlastný názor vo forme odporúčaní, tuná sa odvoláva na Boha ako najvyššiu autoritu: „prikazujem, ani nie ja, ale Pán“ (v. 10). Potvrďuje, že prvotná Cirkev nasledovala prax vyjadrenú aj Ježišovými slovami: „Preto muž opustí otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele“⁶ A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje“ (Mt 19,5-6). Tieto slová sú zopakovaním výpovede zo Starého Zákona „Preto muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke a budú jedným telom“ (Gn 2,24).

Pavlovské privilegium (12-16)

¹² Ostatným hovorím ja, nie Pán: Ak má niektorý brat neveriacu ženu a ona chce s ním bývať, nech ju neprepúšťa. ¹³ A ak má niektorá žena neveriaceho muža a on chce s ňou bývať, nech muža neopúšťa. ¹⁴ Lebo neveriaci muž sa posväcuje v žene a neveriaca žena sa posväcuje v bratovi. Inak by boli vaše deti nečisté; ale teraz sú sväté.

¹⁵ No ak neveriaci chce odísť, nech odíde. V takomto prípade nie sú brat alebo sestra otrocky viazaní; veď Boh nás povolal žiť v pokoji. ¹⁶ Vari vieš, žena, či zachrániš muža? Alebo vieš, muž, či zachrániš ženu?

Tuná sa Pavol opäť odvoláva na svoju autoritu a dáva základ tzv. Pavlovskému privilegiu. Je to špecifická situácia, keď sa jeden z dvoch neveriacich partnerov obráti a stane sa kresťanom. Židia v podobnom prípade (konverzia na židovstvo) vyžadovali úplné prerušenie kontaktov s pôvodným partnerom. Pavol navrhuje iné riešenie: neveriaci partner i deti sa posväcujú vo veriacom partnerovi. Viera nemá byť podnetom k rozdeleniu, ale k jednote a posväcovaniu. Iba ak neveriaca stránka odmieta žiť v pokoji a bráni veriacej v praktizovaní viery, je navrhnuté riešenie: neveriaca stránka môže odísť, čím sa veriaci strana stane voľnou pre uzavretie nového manželstva.

Môžeme ešte poznamenať, že Ježiš v evanjeliách nikdy neriešil takúto situáciu, takže apoštoli ju museli riešiť sami keď sa vyskytla. Toto Pavlovské privilegium je stále obsiahnuté aj v platnej Cirkevnej legislatíve.

Ostat' vo svojom povolaní (17-24)

¹⁷ Len **nech každý žije tak, ako mu určil Pán, každý, ako ho Boh povolal.** Takto učím vo všetkých cirkvách. ¹⁸ Bol niekto povolaný ako obrezaný? Nech sa nevracia k neobriezke. Bol niekto povolaný ako neobrezaný? Nech sa nedáva obrezať. ¹⁹ Obriezka nie je nič a neobriezka tiež nie je nič, ale zachovávanie Božích prikázaní. ²⁰ **Nech každý zostane v tom stave, v ktorom bol povolaný.**

²¹ Bol si povolaný ako otrok? Nerob si z toho starosti. Ale ak by si sa aj mohol stať slobodným, radšej to využi. ²² Lebo kto je povolaný v Pánovi ako otrok, je Pánov oslobodenec. Podobne kto je povolaný ako slobodný, je Kristov služobník. ²³ Draho ste boli kúpení. Nestaňte sa otrokmi ľudí! ²⁴ **Bratia, nech každý zostane pred Bohom v tom, v čom bol povolaný.**

Tento text tri krát zdôrazňuje myšlienku o živote ako povolaní (v. 17; 20; 24): Nie je to iba príslušnosť do istej sociálnej skupiny, ale do životného stavu. Niektorí Korinťania si mohli zle vysvetľovať krst a znovuzrodenie ako zmenu všetkého a zanechanie všetkého z predchádzajúceho života. Kresťanské povolanie neberie človeka z jeho miesta, ani priamo nenúti meniť vonkajšie okolnosti života. Mení sa vnútro človeka, takže bežné okolnosti (práca, rodina, oddych, sociálne vzťahy...) pomáhajú ku svätosti. Sú prostredím, v ktorom možno nájsť Boha a ohlasovať ho.

Táto myšlienka je vysvetlená na dvoch konkrétnych príkladoch: obriezka a otroctvo. Argumentácia o obriezke platila predovšetkým pre židovských poslucháčov, ktorí si zakladali na svojom pôvode a príslušnosti k vyvolenému národu. Pavol ukazuje, že obriezka, alebo neobriezka (v. 19) - byť, alebo nebyť židom - pred Bohom nič neznamená. Krst ako znak našej príslušnosti ku Kristovi prekonáva takéto rozdiely: „Veď my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným Duchom“ (1Kor 12,13) „Lebo v Kristovi Ježišovi ani obriezka nič neznamená, ani neobriezka, ale viera činná skrze lásku“ (Gal 5,6).

Argumentácia s otroctvom zase platila viac pre gréckych poslucháčov. Pavol stavia do protikladu otroctvo a slobodu (v. 21) ako dva odlišné životné stavy. Hoci je to navonok veľký rozdiel, tento sa v Kristovi stráca, takže byť, alebo nebyť slobodným nie je pre spásu rozhodujúce (v. 21b). Pavol hlásal, že pred Bohom sú si všetci ľudia rovní: „Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi. ²⁹ A keď ste Kristovi, ste Abrahámovým potomstvom a podľa prísľúbenia dedičmi“ (Gal 3,28-29).

V liste Filemonovi vidíme príkladné riešenie konkrétnej situácie (otrok, ktorý utiekol svojmu pánovi): „Veď azda preto odišiel na čas, aby si ho dostal navždy. ¹⁶ Už nie ako otroka, ale oveľa viac ako otroka: ako milovaného brata, milého najmä mne - a o čo viac tebe - i podľa tela aj v Pánovi. ¹⁷ Ak ma teda pokladáš za druha, prijmi ho ako mňa samého“ (Flm 1,15-17). Pavol nerobí sociálnu revolúciu, ktorá by mala za následok zrušenie celého spoločenského systému (vtedajšia spoločnosť bola závislá od práce otrokov). Kresťanstvo však kladie základy postupných zmien, ktoré povedú k zrušeniu otroctva. Skutočná zmena neprichádza cez nariadenia, ale zdola od ľudí, ktorí musia ako prví zmeniť svoje zmýšľanie. V tomto možno napodobňovať aj Krista, ktorý „neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť“ (Mt 20,28) a Pavla: „Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal“ (1Kor 9,19).

Dar panenstva (25-35)

²⁵ O pannách nemám Pánov príkaz, ale dávam radu ako taký, ktorý dosiahol milosrdenstvo u Pána, aby som bol verný. ²⁶ Myslím teda, že je to dobré - pre terajšie ťažkosti -, že je dobré, keď človek ostane tak, ako je. ²⁷ Si viazaný k žene? Nevyhľadávaj rozluku. Si bez ženy? Nehľadaj si ženu. ²⁸ Ale ak sa oženíš, nezhríš. A ak sa panna vydá, nezhríš. Ale takíto budú mať telesné trápenia a toho vás chcem ušetriť.

²⁹ A tak, bratia, hovorím, čas je krátky, aby napokon aj tí, čo majú ženy, boli, akoby ich nemali; ³⁰ tí, čo plačú, akoby neplakali; tí, čo sa radujú, akoby sa neradovali; tí, čo kupujú, akoby nič nevlastnili; ³¹ a tí, čo užívajú tento svet, akoby ho neužívali, lebo tvárnosť tohoto sveta sa pomíňa.

³² Chcem, aby ste vy boli bez starostí. Kto je bez ženy, stará sa o Pánove veci, ako sa páčiť Pánovi. ³³ Ale ženatý sa stará o svetské veci, ako sa páčiť manželke, ³⁴ a je rozdelený. Aj nevydatá žena a panna rozmýšľajú o Pánových veciach, aby boli sväté telom i duchom. Ale vydatá myslí na svetské veci, ako sa páčiť mužovi. ³⁵ No toto hovorím na váš prospech, nie aby som na vás hodil slučku, ale aby ste sa čestne a nerušené pripúťali k Pánovi.

Pavol opäť prezentuje svoj názor na panenstvo a dáva mu prednosť pred manželstvom. Jediný dôvod pre takéto rozhodnutie musí byť láska k Bohu. Slobodná osoba sa môže venovať Bohu plnšie, ako ten, kto žije v manželstve a stará sa aj o rodinu (v. 34).

Celý pohľad na panenstvo treba vidieť v tzv. „eschatologickom kontexte“ – ako súčasť očakávania blížiaceho sa konca sveta: „pre terajšie ťažkosti“ (v. 26); „čas je krátky“ (v. 29). Aj Ježiš upozorňuje na blížiaci sa koniec sveta, keď tí, čo sú slobodní sú lepšie pripravení: „Lebo prichádzajú dni, keď povedia: „Blahoslavené neplodné, loná, čo nerodili, a prsia, čo nepridávali!“ (Lk 23,29).

Blížkosť spásy je výzvou k zodpovednému a čnostnému životu: „Však viete, aký je čas, že už nadišla hodina, aby ste sa prebudili zo sna. Veď teraz je nám spása bližšie, ako vtedy, keď sme uverili. ¹² Noc pokročila, deň sa priblížil. Zhodme teda skutky tmy a oblečme sa do výbroje svetla. ¹³ Žime počestne ako vo dne; nie v hýrení a opilstve, nie v smilstve a necudnosti, nie v svároch a žiarlivosti, ¹⁴ ale oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí“ (Rm 13,11-14).

Celibát je znakom nebeskej dokonalosti „keď ľudia vstanú z mŕtvych, už sa ani neženia, ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v nebi“ (Mk 12,25). Život v manželstve je takisto dobrý, ale v mnohom ťažší: ľudia v manželstve nemôžu ignorovať materiálne veci, nemôžu sa starať o Božie veci skôr ako zabezpečiť ostatné – aj materiálne pre svoju rodinu (v. 34).

Pri týchto úvahách nesmieme zabudnúť na kontext rozličných povolání, ktoré všetky pochádzajú od Boha.

Pre nerozhodných (36-38)

³⁶ Ak si niekto myslí, že je potupou pre jeho pannu, ak prekročí vek a má sa tak stať, nech urobí, čo chce; nehreší. Nech sa vezmú. ³⁷ Ale kto sa pevne v srdci rozhodol a nebol donútený, ale je pánom svojej vôle a zaumienil si v srdci zachovať svoju pannu, dobre robí. ³⁸ Teda aj ten, kto vydáva svoju pannu, dobre robí, ale kto nevydáva, robí lepšie.

Tento text je veľmi nejasný a jestvuje viacero vysvetlení. Najväčším problémom je logické zosúladenie jednotlivých veršov. Cieľom je asi riešiť nejaký konkrétny prípad, ktorý však nepoznáme. Podstatou výpovede je svätosť manželstva i panenstva. Obe cesty majú svoju hodnotu a treba ich žiť v súlade s Božím povolaním.

Vdovám (39-40)

³⁹ Žena je viazaná, dokiaľ jej muž žije. Keď jej muž zomrie, je slobodná, môže sa vydať, za koho chce, ale iba v Pánovi. ⁴⁰ Bude však blaženejšia, ak ostane tak podľa mojej rady. A myslím si, že aj ja mám Božieho Ducha.

Posledná diskutovaná otázka sú vdovy a ich životný stav. To úzko súvisí aj s ich sociálnym zabezpečením a službou v spoločenstve. V Starom zákone tvorili vdovy spolu so sirotami, cudzincami a chudobnými skupinu ľudí, ktorí boli priamo závislí od Boha. Vlastnými silami si nedokázali zabezpečiť živobytie.

Kresťanské spoločenstvá takisto museli riešiť problém starostlivosti o vdovy. List Timotejovi ponúka podrobné pokyny: „Za vdovu nech sa zapíše len tá, ktorá má najmenej šesťdesiat rokov, bola manželkou jedného muža ¹⁰ a má svedectvo dobrých skutkov: ak vychovala deti, bola pohostinná, umývala nohy svätým, pomáhala sužovaným a vždy sa usilovala o všetko dobré. ¹¹ Mladšie vdovy však odmietaj; lebo keď ich zmyselnosť odvráti od Krista, chcú sa vydať; ¹² a sú odsúdené, lebo

porušili prvotnú vernosť.¹³ Bývajú aj záhaľčivé a zvykajú si chodiť po domoch. A nie sú len záhaľčivé, ale aj klebetné a všetečné a navravia, čo sa nepatrí.¹⁴ Preto chcem, aby sa mladšie vydali, rodili deti, viedli domácnosť a nedávali protivníkovi príležitosť na potupovanie.¹⁵ Veď niektoré sa už obrátili späť za satanom.¹⁶ Ak niektorá veriaci má vdovy, nech sa o ne stará a nech sa nezaťažuje cirkev, aby stačilo pre tie, čo sú naozaj vdovami“ (1Tim 5,9-16).

Záverečná modlitba

Bože, Duchu Svätý, ďakujeme ti, že si nás viedol pri čítaní Svätého písma. Veríme, že Ježiš Kristus je pravda. Posilňuj nás v tejto viere. Veríme, že Ježiš Kristus je cesta. Pomôž nám zachovávať všetky jeho slová a nasledovať jeho príklad. Veríme, že Ježiš Kristus je život. Uč nás s úctou a láskou často prijímať sväté sviatosti na udržanie a zveladenie Božieho života v nás. Panna Mária, nech na tvoj príhovor prijímame a v srdci zachováваме každé slovo, ktoré pochádza od Boha.